

Streszczenie

Praca doktorska pt. *Audiodeskrypcja malarstwa – charakterystyka gatunku i jej realizacje tekstowe* za główny przedmiot rozważań ujmuje audiodeskrypcję [AD], czyli sposób przedstawiania sztuki osobom niewidomym i niedowidzącym.

W pracy zajęłam się AD malarką i ukazałam za pomocą istniejącego już instrumentarium narzędzi genologicznych jej charakterystykę traktując AD w ogóle jako nowy gatunek wypowiedzi. Gatunek nowy i ulegający przekształceniom i modyfikacją, dążący do tego, by stać się sztuką samą w sobie, dostarczającą niewidomym odbiorcom możliwości doświadczenia estetycznego sztuki.

Analityczno-interpretacyjna część pracy składa się z 3 cz., w których analizie poddaję ponad 400 tekstów AD oraz ekfraz – w 1. prezentuję wzorzec kanoniczny (prototyp) AD składający się z metryczki, ujęcia globalnego, ujęcia szczegółowego i zakończenia, w 2. ukazuję przekształcenia w obrębie ramy kanonicznej, które polegają, np. na kontaminacji ujęcia globalnego ze szczegółowym, redukcji zakończenia, przekształceniach w obrębie metryczki, itd. Co ważna kształt językowy ewoluujących AD jest zbliżony do języka tekstów klasycznych, jest schematyczny, bezemocjonalny, dąży do obiektywności. W 3. przedstawiłam wzorce adaptacyjne, które pisałam na potrzeby podręcznika *Posłuchać obrazów*, obecnie jedynych pisanych z myślą o konkretnym niewidomym odbiorcy, uczniu szkoły ponadpodstawowej. Ta grupa AD jest zgodnie z prototypem, czteroczęściowa, jednak ulega przekształceniom w obrębie treści i języka.